

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 18^η Μαΐου 1999, ημέρα Τρίτη και ώρα 10:30, με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυμένου του τακτικού Νικολάου Παραθύρα,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Εμμανουήλ Αντωνόπουλος, κωλυμένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου και

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο έλεγχος της από **8.2.1999** γνωστοποιηθείσας, βάσει του άρθρου 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης, η οποία λαμβάνει χώρα βάσει της από **23.11.1998** σύμβασης πώλησης και μεταβίβασης στην εταιρεία **SORIN BIOMEDICA S.p.A.** του συνόλου των μετοχών της εταιρείας **COBE CARDIOVASCULAR INC** καθώς επίσης και επιλεγμένων παγίων στοιχείων των εταιρειών **COBE LABORATORIES LTD, GAMBRO GmbH, COBE S.A., COBE LAB EUROPE NSBV, COBE IBERIA, COBE LABORATORIES INTERNATIONAL LTD, COBE CANADA LTD, COBE LABORATORIES INTERNATIONAL PTY LTD, COBE LABORATORIES KK**, που **απαρτίζουν τον τομέα καρδιαγγειακών προϊόντων COBE CV του ομίλου επιχειρήσεων της εταιρείας GAMBRO AB.**

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση εταιρεία **SORIN BIOMEDICA S.p.A.**, δια του πληρεξουσίου αυτής δικηγόρου Εμμανουήλ Π. Μαστρομανώλη.

Στην αρχή της συνεδρίασης το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας επί της υποθέσεως και πρότεινε α) τη μη απαγόρευση της δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές που αυτή αφορά και β) την επιβολή προστίμου ύψους δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών στην υπαίτια για τη μη εμπρόθεσμη γνωστοποίηση της ως άνω συγκέντρωσης και υπόχρηη προς τούτο επιχείρηση **SORIN BIOMEDICA SpA.** Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο ανωτέρω πληρεξούσιος δικηγόρος, ο οποίος ανέπτυξε τις θέσεις της γνωστοποιούσας εταιρείας, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε από την Επιτροπή α) τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης και β) τη μη επιβολή του προτεινομένου από τη Γραμματεία προστίμου. Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία στην παριστάμενη εταιρεία μέχρι τις 21 Μαΐου 1999 για να προσκομίσει το υπόμνημά της.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 25^η Μαΐου 1999, ημέρα Τρίτη και ώρα 12 μ.μ., στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, και, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διέτύπωσε, εγγράφως και προφορικά, η ενδιαφερόμενη εταιρεία κατά την συζήτηση της υποθέσεως, και το υπόμνημα το οποίο αυτή προσκόμισε,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στο άρθρο 4 παράγρ. 2 του ν.703/77, όπως ισχύει, ορίζεται, ότι συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγούμενες ανεξάρτητες επιχειρήσεις, β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Στο άρθρο 4β του ίδιου νόμου ορίζεται:

i) Στην παράγρ. 1 ότι, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.) μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν: α) ο μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) Ευρωπαϊκών Λογιστικών Μονάδων (ECU).

ii) Στις παραγράφους 2, 3 και 4, ότι η προθεσμία των δέκα (10) εργάσιμων ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρονται στην παράγρ. 1, ότι ως προς τους υπόχρεους προς γνωστοποίηση εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 4α, δηλ. όταν η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας, κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις υποχρεούται να γνωστοποιήσει την συμφωνία, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων και ότι τέλος σε περίπτωση υπαίτιας παραβάσεως της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Ε.Α. επιβάλλει πρόστιμο ύψους μέχρι 7% του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων.

Εξ' άλλου στο άρθρο 32 του ανωτέρω νόμου, ορίζεται ότι ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού, που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στη χώρα, έστω και αν αυτοί οφείλοντο σε συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, που πραγματοποιούνται έξω από αυτή.

Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία και τα οποία εκτίθενται στην εισήγησή της και συμπληρώνουν το φάκελλο της υπό κρίση υποθέσεως, καθώς και από όσα εξετέθησαν κατά τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής και κατέθεσαν εγγράφως και προφορικά τα ενδιαφερόμενα μέρη, διεπιστώθησαν τα ακόλουθα:

Στις 23 Νοεμβρίου 1998 μεταξύ των εταιρειών SORIN BIOMEDICA S.p.A. αφενός και COBE LABORATORIES INC. και GAMBRO AB, αφετέρου, υπεγράφη Σύμβαση Αγοράς Παγίων και Μετοχών, σύμφωνα με την οποία θα πωληθούν και θα μεταβιβασθούν στην εταιρεία SORIN BIOMEDICA S.p.A., α) το σύνολο των μετοχών (δηλ. 100.000 κοινές μετοχές) της εταιρείας COBE CARDIOVASCULAR INC (θυγατρική της COBE LABORATORIES INC) και β) ορισμένα επιλεγμένα πάγια στοιχεία των εταιρειών COBE LABORATORIES LTD, GAMBRO GmbH, COBE S.A., COBE LAB EUROPE NSBV, COBE IBERIA, COBE LABORATORIES INTERNATIONAL LTD, COBE LABORATORIES INTERNATIONAL PTY LTD, COBE CANADA LTD, COBE LABORATORIES KK, οι οποίες συνολικά απαρτίζουν τον τομέα (επιχείρηση) καρδιαγγειακών προϊόντων COBE CV του ομίλου GAMBRO.

Από τις συμμετέχουσες στη μεταβίβαση αυτή επιχειρήσεις η εταιρεία SORIN BIOMEDICA S.p.A (εφεξής SORIN) με έδρα το Μιλάνο, είναι χρηματιστηριακή εταιρεία και ανήκει στον όμιλο SNIA BPD, ο οποίος διαθέτει θυγατρικές επιχειρήσεις με εγκαταστάσεις στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες, στις ΗΠΑ και στην Ιαπωνία και κύριες δραστηριότητες στον τομέα της χημικής βιομηχανολογίας. Η SORIN δραστηριοποιείται στην κατασκευή και εμπορία καρδιαγγειακού χειρουργικού εξοπλισμού και συσκευών, καρδιακών βηματοδοτών και βαλβίδων, εξοπλισμού διάλυσης και προϊόντων και εξαρτημάτων θεραπείας νεφρικών παθήσεων.

Στον τομέα καρδιαγγειακού εξοπλισμού, η SORIN διαθέτει εγκαταστάσεις παραγωγής στην Ιταλία, Γερμανία και ΗΠΑ, ενώ διαθέτει τα προϊόντα της σε διάφορες χώρες μέσω των θυγατρικών της ή ανεξάρτητων διανομέων. Στην ελληνική αγορά προϊόντων καρδιαγγειακού χειρουργικού εξοπλισμού η SORIN, και η θυγατρική αυτής DIDEKO SpA, δραστηριοποιούνται μέσω διανομέων και συγκεκριμένα μέσω των εταιρειών MEDICO A.E. και ERGO AEBE.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου SNIA BPD για το οικονομικό έτος 1997 προσέγγισε το 1,5 δις ECU, ενώ ο κύκλος εργασιών του ομίλου στην ελληνική αγορά, κατά δήλωση της γνωστοποιούσας εταιρείας, ξεπέρασε τα 9,5 εκατ. ECU, εκ των οποίων ποσό άνω των 5,5 εκατομ. ECU αντιπροσωπεύει τον κύκλο εργασιών της εξαγοράζουσας εταιρείας SORIN.

Η άλλη συμμετέχουσα εταιρεία COBE CARDIOVASCULAR INC (εφεξής COBE CARD) ελέγχεται εξ ολοκλήρου από την εταιρεία COBE LABORATORIES INC (εφεξής COBE LAB), θυγατρική της Σουηδικής εταιρείας GAMBRO AB, ενώ οι υπόλοιπες εταιρείες, πάγια στοιχεία των οποίων μεταβιβάζονται, ελέγχονται, άλλες από την εταιρεία COBE LAB, ενώ άλλες από την GAMBRO LUNDIA AB (θυγατρική της GAMBRO AB).

Η COBE CARD καθώς οι λοιπές επιχειρήσεις, τα πάγια στοιχεία των οποίων μεταβιβάζονται, δραστηριοποιούνται στην παραγωγή μηχανημάτων καρδιάς-πνεύμονα και μηχανημάτων αυτομετάγγισης (συσκευές πολλαπλής χρήσης) καθώς και στην παραγωγή συσκευών οξυγόνωσης, σωλήνων, φίλτρων, κυκλωμάτων καρδιοπληγίας, καρδιοτόμων κ.λ.π.(εξαρτήματα μιας χρήσης).

Στην ελληνική αγορά προϊόντα του τμήματος COBE CV, διατίθενται από την εταιρεία COBE LAB, μέσω ανεξάρτητου διανομέα και συγκεκριμένα από την εταιρεία ΟΜΙΚΡΟΝ ΜΕΝΤΙΚΑΛ Α.Ε..

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του τμήματος COBE CV (που πρόκειται να αποκτηθεί) του ομίλου GAMBRO για το οικονομικό έτος 1997, κατά δήλωση του γνωστοποιούντος μέρους, ξεπέρασε τα 130 εκατομ. ECU, ενώ ο κύκλος εργασιών του αντίστοιχου τμήματος στην ελληνική αγορά προσέγγισε το 1 εκατομ. ECU.

Η εξεταζόμενη ως άνω συμφωνία τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού των χωρών, στις οποίες γνωστοποιήθηκε, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Η συμφωνία αυτή, η οποία υπογράφηκε στην αλλοδαπή την 23.11.1998 και γνωστοποιήθηκε στη Γραμματεία της Ε.Α. την 8.2.1999, έχει ως αντικείμενο κυρίως α) τις δραστηριότητες ανάπτυξης, κατασκευής, προώθησης, διανομής και πώλησης των καρδιοπνευμονολογικών και άλλων καρδιαγγειακών εξοπλισμών, συμπεριλαμβανομένων των μηχανημάτων και εξαρτημάτων μιας χρήσης και προϊόντων αυτομετάγγισης, και β) όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία που χρησιμοποιείται από τις μεταβιβάζουσες εταιρείες για την διεξαγωγή της μεταβιβαζόμενης επιχειρηματικής δραστηριότητας, κυρίως δε την περιουσία που βρίσκεται στις εγκαταστάσεις στις πόλεις Arvada των ΗΠΑ και Gloucester στην Αγγλία.

Παράλληλα, κατά τον χρόνο του “κλεισίματος” της ως άνω συμφωνίας η SORIN και η COBE LAB θα υπογράψουν και μια συμφωνία αμοιβαίας παραχώρησης δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, σύμφωνα με την οποία η COBE LAB και οι θυγατρικές της θα παραχωρήσουν την αποκλειστική χρήση ευρεσιτεχνιών, δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τεχνογνωσίας σχετικών με τον τομέα (επιχείρηση) καρδιαγγειακών προϊόντων (εφεξής CV), ενώ θα παραχωρηθούν σε αυτές (από την SORIN) αντίστοιχα δικαιώματα σε άλλους τομείς (πλην CV).

Ειδικότερα, ο οικονομικός τομέας, που αφορά η ανωτέρω συμφωνία είναι ο τομέας παραγωγής, προώθησης, πώλησης και διανομής καρδιοπνευμονολογικών και καρδιαγγειακών εξοπλισμών, συμπεριλαμβανομένων των εξαρτημάτων μίας χρήσης και των συστημάτων αυτομετάγγισης αίματος, δηλαδή το σύνολο των μηχανημάτων και μέσων (εξοπλισμών), τα οποία χρησιμοποιούνται για την εξωσωματική κυκλοφορία του αίματος κατά τις εφαρμοζόμενες καρδιοπνευμονολογικές επεμβάσεις και θεραπείες.

Τέτοια μηχανήματα και μέσα είναι:

α) Οι οξυγονωτές, οι οποίοι είναι συσκευές μιας χρήσης και εξασφαλίζουν τη συνεχή μετατροπή του φλεβικού αίματος του ασθενούς σε αρτηριακό. Το αναλογικό κόστος του οξυγονωτή επί του συνολικού κόστους του συστήματος εξωσωματικής κυκλοφορίας είναι 40%.

β) Τα κυκλώματα καρδιοπληγίας και τα custom packs, τα οποία είναι μέσα διασύνδεσης συσκευών για καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις και αποτελούνται από εξαρτήματα μιας χρήσης. Τα μεν κυκλώματα καρδιοπληγίας συνδέουν τις λοιπές συσκευές του συστήματος με το μυοκάρδιο και εξασφαλίζουν την τροφοδοσία του με αίμα στις εγχειρήσεις με σταματημένη καρδιά. Τα δε custom packs (σωλήνες εξωσωματικής διασωλήνωσης) συνδέουν τα μέλη του ασθενούς τόσο με την συσκευή οξυγόνωσης, όσο και με τα υπόλοιπα εξαρτήματα του εξωσωματικού συστήματος. Αντίθετα με την πρακτική που ακολουθείται στις λοιπές Ευρωπαϊκές

χώρες, στην Ελλάδα, για οικονομικούς λόγους, οι διανομείς και τα νοσοκομεία δεν αγοράζουν οξυγονωτές και custom packs σε συνδυασμό (κατά τρόπο που να ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές ή διαμόρφωση του εκάστοτε χειρουργείου), αλλά ξεχωριστά. Σημειώνεται ότι τα εν λόγω πακέτα είναι συμπληρωματικά προϊόντα του εξωσωματικού συστήματος και μη εναλλάξιμα μεταξύ τους. Το αναλογικό κόστος των κυκλωμάτων καρδιοπληγίας, των custom packs, καθώς και μιας σειράς άλλων εξαρτημάτων μιας χρήσης που συμπληρώνουν την λειτουργία ενός συστήματος εξωσωματικής κυκλοφορίας (φίλτρα, σωληνίσκοι, συνδετικά σωλήνων, κ.α.), είναι 37% επί του συνολικού κόστους του εξωσωματικού συστήματος (κυκλώματα καρδιοπληγίας 10%, custom packs και λοιπά εξαρτήματα μιας χρήσης για οξυγόνωση 27%) .

γ) Τα μηχανήματα καρδιάς – πνεύμονα (HLM), τα οποία είναι απαραίτητα για την λειτουργία της συσκευής οξυγόνωσης και του custom pack σε κάθε διαδικασία εξωσωματικής κυκλοφορίας. Αποκτάται από το νοσοκομείο σε μία μονάδα ανά χειρουργείο, έχει μέσο όρο ζωής όχι λιγότερο από 5-6 χρόνια και το αναλογικό κόστος του επί του συνολικού κόστους του εξωσωματικού συστήματος είναι 4%. Και

δ) Τα πακέτα αυτομετάγγισης (autotransfusion sets), τα οποία είναι εξαρτήματα μιας χρήσης για αυτομεταγγίσεις που σκοπό έχουν να εξασφαλίσουν την ανάκτηση του χαμένου αίματος του ασθενούς κατά την επέμβαση, τον καθαρισμό του και τη μετέπειτα επανεισαγωγή του στο εξωσωματικό κύκλωμα. Τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται και σε κάποιες μη καρδιοχειρουργικές διαδικασίες που επιφέρουν σημαντικές απώλειες ενδοχειρουργικού αίματος, όπως στις ορθοπεδικές και στις ευρύτερες ογκολογικές επεμβάσεις.

Τα εξαρτήματα αυτά για να λειτουργήσουν χρειάζονται το μηχάνημα αυτομετάγγισης το οποίο έχει ωφέλιμη ζωή 5-6 χρόνια. Το αναλογικό κόστος των πακέτων αυτομετάγγισης και του μηχανήματος αυτομετάγγισης είναι 19% επί του συνολικού κόστους του συστήματος εξωσωματικής κυκλοφορίας. Από το ποσοστό αυτό το 14% αντιπροσωπεύει εξαρτήματα αυτομετάγγισης μιας χρήσης και το 5% το μηχάνημα αυτομετάγγισης.

Συνεπώς, η αγορά που αφορά η υπό κρίση συναλλαγή από άποψη προϊόντων είναι ο εν γένει εξοπλισμός της εξωσωματικής κυκλοφορίας του αίματος που χρησιμοποιείται στις καρδιοχειρουργικές θεραπείες/διαδικασίες που απαιτούν εγκαθίδρυση της εξωσωματικής κυκλοφορίας, ο οποίος περιλαμβάνει τα ανωτέρω μηχανήματα και εξοπλισμούς, τα οποία αποτελούν με τη σειρά τους, κάθε ένα χωριστά, επιμέρους διακριτές αγορές.

Στην ελληνική αγορά, η οποία αποτελεί σε σχέση με τα διαληφθέντα μηχανήματα και μέσα, σχετική αγορά από άποψη γεωγραφική, τα μερίδια των συμμετεχουσών στη συμφωνία επιχειρήσεων, κατά τα έτη 1997 και 1998 ήσαν αντίστοιχα τα εξής:

α) Στην αγορά των οξυγονωτών, η COBE LAB κατείχε 38,7% το 1997 και 9,3% το 1998, ενώ η εξαγοράζουσα εταιρεία SORIN 28% και 32%, αντίστοιχα (ήτοι συνολικό μερίδιο μετά την εξαγορά, σύμφωνα με τα στοιχεία του 1998, 41,3 % περίπου) .

β) Στην αγορά των custom-packs, η COBE LAB κατείχε μερίδια 17,7% και 1,3%, αντίστοιχα, τα ως άνω έτη, ενώ η SORIN 41,4% και 56,4% (εκτιμώμενο συνολικό μερίδιο μετά την εξαγορά, με βάση το 1998, 57,7% περίπου).

γ) Στην αγορά των σετ αυτομετάγγισης, το μερίδιο της COBE LAB ήταν μηδενικό ενώ η SORIN κατείχε 44,8% και 44,1%.

δ) Στην αγορά των σετ καρδιοπληγίας, το μερίδιο της COBE LAB το 1997 ήταν 6,1% ενώ το 1998 μηδενικό, της δε SORIN τα μερίδια ήταν 20,6% και 32,9%, αντίστοιχα (το εκτιμώμενο συνολικό μερίδιο μετά την εξαγορά, βασισμένο σε στοιχεία του 1998 περίπου 32,9%). Τέλος,

ε) Στην αγορά των μηχανημάτων καρδιάς-πνεύμονα, τα ως άνω έτη, οι συμμετέχουσες εταιρείες κάλυψαν συνολικά όλες τις πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα (ήτοι 5 μηχανήματα).

Με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, η υπό κρίση σύμβαση μεταβίβασης, με τον διαληφθέντα τρόπο, των προπεριγραφόμενων μηχανημάτων και μέσω, συνιστά, κατά την έννοια των προαναφερομένων διατάξεων οριζόντια συγκέντρωση, η οποία, παρά το γεγονός ότι συνήφθη στην αλλοδαπή, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 703/1977, αφού, οι τυχόν εξ αυτής περιορισμοί του ανταγωνισμού, μπορεί να επενεργούν και στην Ελλάδα, ενόψει δε του αθροίσματος των ανωτέρω μεριδίων των συμμετεχουσών σ' αυτήν επιχειρήσεων στην ελληνική αγορά, έπρεπε η εν λόγω συγκέντρωση να είχε γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή, μέσα σε δέκα εργάσιμες ημέρες από τη σύναψή της (δηλ. από 23.11.1998), όπως ορίζεται στις ανωτέρω διατάξεις, χωρίς η έναρξη της προθεσμίας αυτής να επηρεάζεται από τα τυχόν επακολουθήσαντα επιμέρους στάδια, που συμφωνήθηκαν για την υλοποίηση της αρχικής ως άνω συμφωνίας, εφόσον ο νόμος ρητά δεν προβλέπει τέτοια διάκριση, αλλ' αντιθέτως επιβάλλει την γνωστοποίηση πριν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης από της συνάψεως της προβλεπούσης αυτήν αρχικής συμφωνίας.

Επομένως, με δεδομένο ότι η γνωστοποίηση έγινε την 8.2.1999, δηλ. με καθυστέρηση σαράντα μίας (41) εργάσιμων ημερών, χωρίς να μεσολαβήσει γεγονός που να δικαιολογεί κατά νόμο την εν λόγω καθυστέρηση, προκύπτει ζήτημα επιβολής προστίμου στην εκ των υποχρέων προς γνωστοποίηση υπαίτιο της παραλείψεως δηλ. στην εταιρεία SORIN BIOMEDICA SpA, που αποκτά με τη συγκέντρωση τον έλεγχο του τμήματος COBE CV του ομίλου GAMBRO, η οποία, είναι μεγάλη εταιρεία με συγκροτημένες υπηρεσίες, διεθνή δραστηριότητα και με ισχυρή παρουσία στην Ελλάδα, της οποίας οι ρυθμίσεις του ανωτέρω νόμου είναι ανάλογες των ρυθμίσεων των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Κατά συνέπεια πρέπει να επιβληθεί σ' αυτή, το προβλεπόμενο από τις διαληφθείσες διατάξεις πρόστιμο, το οποίο λαμβανομένων υπόψη του προαναφερθέντος κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, του βαθμού του πταίσματός της (αμέλεια) και των συντρεχουσών περιστάσεων, πρέπει να καθοριστεί στο ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών, το οποίο δεν υπερβαίνει κατά ποσοστό το ανώτατο προβλεπόμενο νόμιμο όριο.

II. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4γ, παρ.1 του προαναφερόμενου νόμου 703/1977, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Σύμφωνα δε με την επόμενη διάταξη της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκεντρώσεως να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της

παρ.1 του αυτού άρθρου, λαμβάνονται υπ' όψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησεως των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει, ότι μία συγκέντρωση επιχειρήσεων, εφόσον έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά προϊόντος και στο σύνολό της εθνικής αγοράς ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή υπηρεσιών τμήμα, ιδιαίτερα με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, εμπίπτει στο πεδίο απαγόρευσης των εν λόγω διατάξεων, όπως ισχύουν.

Στην υπό εξέταση υπόθεση, από τα ίδια ως άνω στοιχεία του φακέλλου προκύπτουν και τα εξής:

- Η εν γένει αγορά του εξοπλισμού της εξωσωματικής κυκλοφορίας του αίματος καθώς και η γενικότερη αγορά θεραπείας καρδιαγγειακών παθήσεων, χαρακτηρίζεται από έντονη ωριμότητα. Σε παγκόσμιο επίπεδο γίνονται ετησίως περίπου ένα εκατομμύριο καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις εκ των οποίων το 60%-70% αποτελείται από επεμβάσεις by-pass αορτής-στεφανιαίας.
- Οι κυριότεροι παραγωγικοί όμιλοι στην αγορά εξοπλισμού εξωσωματικής κυκλοφορίας σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ των οποίων υφίσταται έντονος ανταγωνισμός, είναι οι εξής: MEDTRONIC, BAXTER, AVECOR, BARD, POLYSTAN, HAEMONETICS, TERUMO κ.α.
- Η συνολική αξία της παγκόσμιας αγοράς εξοπλισμού και προϊόντων που αφορούν την αντιμετώπιση των καρδιαγγειακών παθήσεων με όλες τις μεθόδους (με εξαίρεση τα φάρμακα) εκτιμάται περίπου στα 10 δις δολ. ΗΠΑ, ο δε εξοπλισμός (προϊόντα) για την εξωσωματική κυκλοφορία εκτιμάται ότι αποτελεί το 12% του παραπάνω ποσού (ήτοι 1,2 δις δολ. ΗΠΑ).
- Κύριοι αγοραστές καρδιαγγειακού εξοπλισμού είναι τα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία και τα καρδιοθεραπευτικά κέντρα, τα οποία πραγματοποιούν τις αγορές τους κυρίως μέσω διαγωνισμών. Οι αγοραστές αυτοί αντιμετωπίζουν σημαντικές πιέσεις, ως αποτέλεσμα των προσπαθειών των εθνικών κυβερνήσεων κάθε χώρας να περιορίσουν γενικά τα έξοδα υγειονομικής περίθαλψης και κατά συνέπεια προτιμούν προμηθευτές που προσφέρουν πλήρεις λύσεις (δηλ. ευρεία γκάμα προϊόντων) σε χαμηλές τιμές.
- Η βιομηχανία αυτή χαρακτηρίζεται από ταχέως μεταβαλλόμενη τεχνολογία. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτή όχι μόνο πρέπει να παρακολουθούν συνεχώς τις τάσεις της αγοράς αλλά και να ελέγχουν και να πραγματοποιούν ακριβείς τεχνολογικά βελτιώσεις προϊόντων τουλάχιστο κάθε τρία με έξι χρόνια, όπως και να τροποποιούν τα προϊόντα τους

ακόμη και κατά την διάρκεια της περιόδου αυτής. Η τεχνολογική και θεραπευτική καινοτομία αποτελούν κανόνα στην σχετική βιομηχανία.

- Λόγω του ότι τα σχετικά προϊόντα δεν παρουσιάζουν σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ τους και δεδομένου ότι οι προμηθευτές έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν άμεσα τον όγκο παραγωγής τους, οι αγοραστές έχουν την δυνατότητα να αλλάζουν εύκολα προμηθευτές.
- Η πίστη των πελατών απέναντι σε συγκεκριμένους κατασκευαστές εξοπλισμού είναι ανύπαρκτη, δεδομένου μάλιστα ότι όλοι πωλούν μη διαφοροποιημένα και αντικαταστατά προϊόντα.
- Στην Ελλάδα, δραστηριοποιούνται μέσω αντιπροσώπων/διανομέων περίπου δώδεκα (12) αλλοδαπές εταιρείες με προϊόντα τα οποία καλύπτουν είτε το σύνολο του εξοπλισμού εξωσωματικής κυκλοφορίας, είτε μεμονωμένες κατηγορίες προϊόντων. Τα εν λόγω προϊόντα είναι εξ ολοκλήρου εισαγόμενα και δεν υφίστανται εδώ κατασκευαστικές μονάδες. Στην Ελλάδα, σε αντίθεση με την πρακτική που ακολουθείται στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, ορισμένα από τα εν λόγω προϊόντα, για οικονομικούς λόγους, δεν αγοράζονται ως «πακέτο», αλλά ξεχωριστά. Η συμβατότητα των προϊόντων αυτών καθιστά εφικτό το συνδυασμό των προϊόντων της μιας εταιρείας με την άλλη.
- Το οικονομικό έτος 1997 έγιναν στην χώρα μας 11.600 καρδιαγγειακές επεμβάσεις, από τις οποίες οι 6.600 περίπου αφορούσαν επεμβάσεις με εξωσωματική κυκλοφορία και συνολική αξία 3.981.000 δολαρίων ΗΠΑ.
- Στη χώρα μας, παρουσία έχουν, εκτός από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, οι εταιρείες MEDTRONIC, BAXTER, POLYSTAN, BARD και HAEMONETICS αλλά και άλλες, με πολύ μικρά όμως μερίδια στις σχετικές αγορές των επιμέρους διακριτών προϊόντων της συγκέντρωσης.
- Η αμερικάνικη εταιρεία AVECOR και η γερμανική FRESSENIUS εισήλθαν στην παγκόσμια αγορά καρδιαγγειακών εξαρτημάτων τα τελευταία πέντε χρόνια. Η είσοδος νέων επιχειρήσεων στον τομέα εξοπλισμού της εξωσωματικής κυκλοφορίας είναι σχετικά εύκολη για μια επιχείρηση που είναι ήδη ενεργή στον τομέα της βιοϊατρικής. Τα εν λόγω προϊόντα πρέπει να πληρούν τις ισχύουσες προδιαγραφές ποιότητας, σχετικά με την συσκευασία, κατασκευή και εγγύηση (σε κάθε χώρα ισχύουν διαφορετικοί κανονισμοί), ενώ ο εξοπλισμός που πωλείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να φέρει το σήμα CE (το οποίο υποδηλώνει ευθυγράμμιση με τις ισχύουσες προδιαγραφές ποιότητας).
- Οι κύριες πρώτες ύλες για την κατασκευή συσκευών οξυγόνωσης (ίνες) και του άλλου εξοπλισμού είναι διαθέσιμες παγκοσμίως σε αφθονία, και δεν παρουσιάζουν ποιοτική διαφοροποίηση ανάλογα με την εκάστοτε προέλευση τους.

Με βάση λοιπόν τα ανωτέρω, στον οικονομικό τομέα των προϊόντων της συγκέντρωσης, συμπερασματικά διαπιστώνονται ότι:

α) υφίστανται τις σημαντικές διακυμάνσεις των πωλήσεων από έτος σε έτος, οι οποίες συνεπάγονται έντονες διαφοροποιήσεις στην διαμόρφωση των μεριδίων αγοράς, αν ληφθεί υπόψη και το γεγονός ότι στον Δημόσιο Τομέα οι πωλήσεις των προϊόντων που αφορά η υπό κρίση συγκέντρωση γίνονται με διαγωνισμό,

β) οι επιμέρους αγορές των προϊόντων της συγκέντρωσης χαρακτηρίζονται από έντονο ανταγωνισμό και αυξημένο επίπεδο ωριμότητας, ενώ δεν υφίστανται κανονιστικοί ή άλλοι περιορισμοί που θα αποτελούσαν εμπόδια εισόδου νέων επιχειρήσεων σ' αυτές,

γ) η προβλεπόμενη ανάπτυξη των επί μέρους σχετικών αγορών, η οποία οφείλεται σε ένα ποσοστό στην γήρανση του πληθυσμού αλλά και στην βελτίωση των μέσων διάγνωσης των ασθενειών αυτών μπορεί να παρακινήσει νέους παραγωγούς να δημιουργήσουν νέα μηχανήματα ή να ενθαρρύνει τους υπάρχοντες να βελτιώσουν τα προϊόντα τους και έτσι να ενισχύσουν τις θέσεις τους,

δ) η συνεχής βελτίωση των εναλλακτικών μεθόδων θεραπείας (φαρμακολογικές, γονιδιακές μέθοδοι, χειρουργική μέθοδος χαμηλής παθολογικής αλλοίωσης) σε σχέση με τις παραδοσιακές θεραπείες, που αποτρέπουν μακρές και πολυέξοδες παραμονές σε νοσοκομεία, θα ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στις υπάρχουσες αγορές, ακόμη και αν η παραδοσιακή χειρουργική αποτελεί, σε μερικές περιπτώσεις, την μόνη διέξοδο.

ε) η χρήση της κεντρομόλου αντλίας - την οποία, επί του παρόντος, δεν εμπορεύονται τα συμβαλλόμενα μέρη - κερδίζει συνεχώς έδαφος έναντι των μηχανημάτων καρδιάς - πνεύμονα.

Επομένως, κατ' αξιολόγηση των ανωτέρω εκτιθεμένων εκτιμάται ότι παρά τα υψηλά μερίδια που θα αποκτήσει στις επιμέρους εγχώριες σχετικές αγορές των προϊόντων της συγκέντρωσης η εξαγοράζουσα, δεν θα μεταβληθούν σημαντικά οι υπάρχουσες σ' αυτές συνθήκες ανταγωνισμού, αφού ο μιν πραγματικός ανταγωνισμός θα εξακολουθήσει να είναι ισχυρός, ο δε δυνητικός πάντοτε εφικτός και δεν πρόκειται να εμποδισθεί.

III. Στις συμφωνίες για την πραγματοποίηση μιας συγκέντρωσης κατά την έννοια του νόμου είναι σύνηθες οι συμμετέχουσες σ' αυτήν επιχειρήσεις να αποδέχονται ορισμένους περιορισμούς στην ελευθερία δράσης τους στην σχετική αγορά. Οι περιορισμοί αυτοί για να είναι νόμιμοι θα πρέπει να συνδέονται άμεσα με τη συγκέντρωση και να είναι αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της, με την έννοια ότι αν δεν υπήρχαν, η συγκέντρωση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε με περισσότερο αβέβαιες συνθήκες, με σημαντικά υψηλότερο κόστος, σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με σημαντικά λιγότερες πιθανότητες επιτυχίας.

Στην προκειμένη περίπτωση στην από 23.11.1998 σύμβαση (παράγρ. 5.09) μεταξύ των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, προβλέπεται όρος που συνιστά δευτερεύοντα περιορισμό του ανταγωνισμού και με τον οποίο επιβάλλεται στην πωλούσα επιχείρηση GAMBRO AB, η υποχρέωση, σ' αυτή και στις συνδεδεμένες μαζί της επιχειρήσεις, να μην αναμιχθούν για περίοδο πέντε (5) ετών, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιαδήποτε επιχείρηση ανταγωνιστική του τομέα CV.

Ο εν λόγω περιορισμός κρίνεται ότι είναι συναφής με την υπό κρίση συγκέντρωση και αναγκαίος για την πραγματοποίησή της, χωρίς να υπερβαίνει τα εύλογα για την επίτευξη του σκοπού αυτού όρια, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα, όπως αυτά έχουν ήδη γίνει δεκτά σ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/1989 και των σχετικών ανακοινώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος για να απαγορευθεί η από 8.2.1999 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, η οποία λαμβάνει χώρα βάσει της από 23.11.1998 σύμβασης πώλησης και μεταβίβασης στην εταιρεία SORIN BIOMEDICA S.p.A. του συνόλου των μετοχών

της εταιρείας COBE CARDIOVASCULAR INC καθώς επίσης και επιλεγμένων παγίων στοιχείων των εταιρειών COBE LABORATORIES LTD, GAMBRO GmbH, COBE S.A., COBE LAB EUROPE NSBV, COBE IBERIA, COBE LABORATORIES INTERNATIONAL LTD, COBE LABORATORIES INTERNATIONAL PTY LTD, COBE CANADA LTD, COBE LABORATORIES KK, οι οποίες συνολικά απαρτίζουν τον τομέα καρδιοαγγειακών προϊόντων COBE CV του ομίλου επιχειρήσεων της εταιρείας GAMBRO AB.

2. Αποφασίζει την επιβολή στην υπαίτια για τη μη εμπρόθεσμη γνωστοποίηση της ως άνω συγκέντρωσης και υπόχρεη προς τούτο επιχείρηση SORIN BIOMEDICA SpA προστίμου ύψους δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

Η απόφαση εκδόθηκε την 28 Ιουνίου 1999.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Βλάσιος Ασημακόπουλος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου